

100-ГОДИШНИНАТА НА ТЪРГОВСКАТА ГИМНАЗИЯ „КНЯЗ СИМЕОН ТЪРНОВСКИ“

Снежана Танева

Търговска гимназия „Княз Симеон Търновски“ – Стара Загора

На 15 септември 1921 година в изпълнение на Заповед № 7180 на Министерството на търговията, промишлеността и труда, отваря врати Смесеното нисше училище за търговия и кооперативно дело, което е първото професионално учебно заведение в региона на Стара Загора. Основатели на училището са индустриалците Слави Абанозов, Георги Сандев и Сотир Новачков, които със съдействието на Търговско-индустриалната палата поставят началото на 100-годишната история на днешната Търговска гимназия.

За да се върнем назад в миналото на първото професионално училище в Старозагорска област и едва десетото, създадено в България, трябва да надникнем в неговата Летописна книга. Тя е уловила духа на времето, в което нарасналата нужда от специалисти в търговията води до създаването на училище, което ще устои на предизвикателствата на историческото развитие на държавата и ще влезе в третото десетилетие на двадесет и първи век с гордо вдигната глава.

Откриващата реч на секретаря на Бургаската търговско-индустриална кàмара Бурилков позволява да се видят основните цели и предизвикателства пред новосъздаденото училище. Младата и бързо развиваща се българска икономика, макар и пострадала значително след трите войни от началото на века, има нужда от образовани специалисти: „Търговското образование, господа, е скорошно явление, то е нова работа на новите времена и нужди. През последните десетилетия търговията се разви извънредно много и покупко-продажбите днес са станали една редовна необходимост не само за чисто търговските стопанства, но и в индустрията, в земеделието, в занаятите. Днес положението и успехът на едно производително стопанство не зависи само от това да произвежда повече с модерни средства и с по-малко разноски, но и от чисто търговската му организация.“

Въпреки ясната нужда от търговско образование, все още българското общество не може да оцени напълно важността на търговията и икономиката, а ги смята за по-нисши занимания, към които няма нужда да бъдат насочвани

най-добрите младежи. Това личи от следните думи на Бурилков: „За нещастие у нас има предразсъдъци не само против търговското образование, от такива страда и търговията, а заедно с нея и цялото българско стопанство. На търговията се гледа като на просто и долно занятие за печелене на пари, недостойно за високоинтелигентни и възпитани хора. Малцина интелигентни младежи се отправяха към канторите и търговските книги, а предпочитаха чиновничеството и свободните професии. И днес мнозина от тях горчиво се каят, тъй като книжното знание никак не може да ни запази от мизерията“.

В речта си Бурилков не само изтъква нуждата от специалисти в областта на търговията, но показва и основните предимства на търговското образование, което доскоро се е считало за предимно практическо занятие: „...търговското образование, спестява много сили и време на младежа, избавя го от излишни лутания и улеснява неговия достъп до желаната търговска професия. Чрез търговското образование подготвителният период, тъй нареченото чиракуване, се съкратява значително, по-бърже се разбира връзката между разните стопански области, добива се по-широк поглед и по-ясна мисъл върху разните стопански въпроси.“

С тези думи е поставено началото на Смесено нисше училище за търговия и кооперативно дело.

Основателите на първото търговско професионално училище в Старозагорския регион се заемат с рискованото дело да утвърдят авторитета на новосъздаденото учебно заведение и да го направят значим фактор в Старозагорска област по отношение на развитието на търговското и икономическото образование.

Първи директор е Сотир Новачков, после за кратък период гимназията е ръководена от Георги Сандев, а след това – от Георги Михайлов. През 1923 година училището е преименувано в Смесена търговска гимназия. През 1924 год. за директор е назначен Слави Абанозов, който управлява училището 20 години – до 1944 година. Под негово ръководство гимназията придобива авторитет на едно от най-добрите професионални училища в страната. Неслучайно училището е популярно като „Абанозовата гимназия“. Първият випуск е от 104 момчета и 13 девойки, като числеността до учебната 1943/1944 година нараства на 630 ученици, от които 68 девойки. От 1937 година училището носи името „Княз Симеон Търновски“, в чест на раждането на престолонаследника Симеон. От 1951 година е Стопански техникум, а през 1953 г. училището е преименувано на Икономически техникум. Със заповед на акад. Илчо Димитров – министър на образованието, през 1996 г. се възстановява името Търговска гимназия, а четири години по-късно си връща и старото име „Княз Симеон Търновски“, което е запазено и до сега. От 1945 до 1951 год. директор на училището е Димитър Стойков, а от 1951 г. до 1978 г. гимназията е под ръководството на Стефан Станчев, който я управлява

27 години. Дългогодишни директори на Търговската гимназия са Стефанка Златева (управлявала училището 13 години) и Стоян Стоянов, ръководил успешно гимназията 18 години. Аз заемам тази длъжност от 2011 година. И тримата сме възпитаници на гимназията, което говори както за създаване на традиция Търговската гимназия да се ръководи от бивши възпитаници, така и за приемственост между поколенията директори.

Интересен факт е, че след основаването години наред училището няма собствена сграда и се помещава в частни къщи и едва през 1939 г. е предоставена сегашната сграда. След 1944 г. училището и сградата стават собственост на държавата. През 60-те и 70-те години на миналия век гимназията е разширена с две пристройки западна и източна, за да добие сегашния си вид.

1937 - 1944 г.

Средно Търговско училище "Княз Симеон Търновски"

През 1992 г. част от сградата е реституирана и училището започва да плаща наем на собствениците. През 2016 г. кметът на община Стара Загора с решение на Общинския съвет Стара Загора изкупува реституираната част от сградата на гимназията и така тя става изцяло общинска собственост. Това позволи да стартира основен ремонт и осъвременяване на сградния фонд на гимназията чрез включването ѝ в проект „Реконструкция, модернизация и създаване на мерки за енергийна ефективност“ по Оперативна програма „Региони в растеж“.

В резултат на обществените ремонтни дейности днес имаме една обновена, красива и функционална сграда с привлекателна, подкрепяща и приобщаваща училищна среда. От създадените в училището благоприятни условия за професионална, общообразователна и спортна подготовка, както и за различни извънкласни дейности днес се ползват 567 ученици и 40 учители.

Новата сграда на гимназията

За 100-те години на съществуване през школата на Търговската гимназия са преминали 15 000 ученици. Учителите, оставили трайни следи в развитието на училището, са близо 1000. Сред тях има знакови имена, допринесли за развитието и престижа на гимназията, като тук ще спомена някои от тях: Злати Бакърджиев, Васил Венков, Георги Михалев, Елена Чавдарова, Недялко Капсъзов, Руска Кискинова, Славка Недева, Пейчо Мирев – учители по счетоводство; Пенка Арабаджиева, Невена Маркова, Зина Камбурова, Пенка Петрова, Цветана Марчева, Димитър Златаров, Татяна Миткова, Нели Иванова, Донка Бинева – учители по икономически дисциплини; Славка Кисимова, Станимира Янчовска, Тонка Танева, Арсения Епитропова, Надя Желева, Пламен Панов, Елисавета Банова – учители по изчислителна техника, информатика и информационни технологии; Елена Нейкова, Иван Добряков, Анастасия Козарова, Любомир Любенов, Зоя Майналовска – учители по математика; Зоя Рашева, Кунка Стоянова, Роза Янкова, Дарина Златева, Гинка Чалъмова – учители по български език и литература; Ренета Трендафилова, Мария Чипилева – учители по немски език; Марио Добчев, Радка Маджарова – учители по френски език; Русина Бакалова – учител по руски език; Донка Сярова, Мария Драганова – учители по машинопис и стенография; Димитрия Стоименова, Мария Стамова – учители по физика; Маргарита Топалова, Анна Петрова, Радка Русева – учители по химия; Атанас Атанасов, Росица Пантова, Йорданка Кюркчиева – учители по история; Иван Чакърров, Румен Камбуров, Чавдар Златев, Тончо Петров – учители по

география; Иванка Костова, Атанас Бенчев, Стайко Стайков, Стоян Недялков, Анна Желева – учители по физическо възпитание и спорт.

В юбилейната 2021/2022 учебна година Търговската гимназия посрещна своите 104-ма осмокласници, които са юбилейният стотен випуск на гимназията. Те са приети в следните специалности: „Оперативно счетоводство“, „Бизнес администрация“, „Икономика и мениджмънт“ и „Електронна търговия“. Други специалности, по които се обучават учениците в гимназията са: „Банково дело“, „Търговия на едро и дребно“. Традиционно продължава да е голям интересът към всички специалности, които предлага училището като в последните години акцентът се поставя на иновативната специалност „Електронна търговия“. В училището се обучават общо 567 ученици от 39 преподаватели, които осигуряват високо ниво на общообразователна и професионална подготовка. Всички учебни кабинети в гимназията са оборудвани със съвременни информационни и комуникационни технологии, което позволява провеждане на интерактивно обучение. Училището е единственото в региона с изградени два Учебно-тренировъчни центъра, в които работят учебни предприятия за провеждане на учебната практика на учениците. В тях се симулират реални икономически ситуации, учениците договарят и сключват сделки с учебни предприятия в страната и в чужбина, като комуникират на български, английски и немски език и усвояват умения и компетентности за работа в реална работна среда. Предимство на обучението в училището е уелото съчетаване на висококачествена професионална подготовка и много добро ниво на чуждоезиково обучение.

Мажоретен състав на гимназията

Освен със задължителната подготовка учениците ни са ангажирани съобразно интересите си в разнообразни извънкласни дейности като спортни клубове, училищен вестник, клуб по народни танци, читателски клуб, рекламно ателие, интерактивна мултимедия, клуб по бизнес протокол и етикет, клуб занимателна математика и др. Търговска гимназия е единствена в Старозагорския регион професионална гимназия със сформирани и функциониращи фанфарен оркестър, мажоретен състав, рок група и вокална група, които представят гимназията достойно на училищни и общоградски тържества и мероприятия. С оглед създаване на благоприятна, приобщаваща и комфортна училищна среда е изградена звънчева система със седем различни мелодии, които известяват учениците за началото и края на всеки учебен час; във фоайетата на всички етажи са монтирани TV екрани, на които в междучасията се излъчва релаксираща музика, съобщения, кадри от живота на училището, презентации.

Мотото на училището „Ако успееш тук, ще успееш навсякъде“ е израз на визията за неговото развитие и утвърждаване на базата на знанието и иновациите като двигатели на икономиката.

Мисията на училището е свързана с осъществяване на качествена общообразователна и професионална подготовка, осигуряваща пълноценна социална адаптация и конкурентна професионална реализация на международния пазар на труда. Изпълнението на тази мисия намира израз в постиженията на учениците ни в различни области – икономически и хуманитарни науки, спорт, изкуства. Учениците ежегодно участват в състезания и конкурси, в които заемат призовите места като Националното състезание по счетоводство, националния конкурс „Млад икономист“, Европейското състезание по статистика, Националното състезание по маркетинг, международен панаир на учебно-тренировъчните фирми, както и в регионални и национални спортни състезания.

Търговската гимназия дава солидна подготовка не само за бъдещите икономисти и ИТ специалисти, но и за бъдещи медици, юристи, инженери, хора на изкуството. Нашите възпитаници имат успешна реализация в множество професионални сфери и можем да кажем, че изпълняваме на 100% мотото „Който успее тук, ще успее навсякъде!“. Голяма част от бизнеса в Стара Загора се ръководи от наши кадри, мениджмънтът на повечето банкови институции, както и на други частни и държавни фирми и предприятия се осъществява от възпитаници на гимназията. Всичко това е показателно за нивото на обучение, което се постига и с широката подкрепа на нашите бизнес партньори, които осигуряват реални работни места на учениците от десети, единайсети и дванайсети клас за провеждане на производствената практика, заложена в учебния план. Освен че учениците работят в реална работна среда, бизнесът също влиза в училище да преподава. Традиционни са часовете

по учебна практика с участието на представители на бизнеса, които разясняват и беседват с учениците по тема, заложена за съответния час. Бизнес партньорите ни участват също и в изпитните комисии при провеждане на държавните изпити за придобиване на професионална квалификация.

През годините педагогическият колектив на Търговската гимназия е доказал своя висок професионализъм, като знак за това са множеството отличия, с които са удостоени преподавателите, като наградите „Анастасия Тошева“, „Неофит Рилски“, „Кирил и Методий“ и др.

Търговската гимназия активно работи по национални и международни проекти и програми, като „Подкрепа за успех“, „Без свободен час“, „Равен достъп до училищно образование в условия на кризи“, „Информационни и комуникационни технологии“, „Еразъм+“ и др. „Еразъм+“ е програмата на ЕС за подкрепа на образованието, обучението, младежта и спорта в Европа. Училището работи по тази програма от 2012 година. Тогава мобилността по проект „Подобряване на сътрудничеството между професионалните училища и бизнеса с цел повишаване на качеството на професионалните практики“ се осъществява в Гранада, Испания. Целта е да се повиши нивото на сътрудничеството между гимназията и финансовите институции и бизнеса, да се подобрят професионалните компетенции на учителите, запознаване с иновативни системи за повишаване качеството на професионалните практики. Ръководител на проекта е Снежана Танева. През 2015 г. се реализира проект „Усъвършенстване на професионалните компетентности и умения на учениците в интеркултурна среда“ по програмата „Еразъм+“. Двадесет ученици от гимназията с ръководител Златка Тодорова посещават Лондон, Англия. Основна цел е да се надградят и подобрят ключови практически знания и умения на учениците чрез провеждането на производствена практика в интеркултурна среда, да се създадат условия за развитие на професионалните умения и познания на учениците и да се насърчат младите хора да се запознаят с иновативни европейски системи и добри практики с цел повишаване на качеството на професионалната подготовка. През 2019 г. стартира проект „Предприемаческо образование: път към успеха!“ по програмата „Еразъм+“. Ръководители са Снежана Танева и Румяна Грозева. Четирима ученици от Стара Загора – двама от Търговската гимназия, един от ГПЧЕ и един от ППМГ, участват в петдневен международен тренировъчен лагер за младежко предприемачество на Азорските острови. Целите на проекта са създаване на рамка от практики на ниво образователни програми за предприемачество в различни регионални и местни контексти, разпространяване на концепцията за предприемачество, определяне и анализиране на успешни подходи и проекти за обучение по предприемачество, принос за създаване на култура на предприемачество, която позволява на всеки млад човек да се интегрира в обществото и др.

През 2021 година по проект „Професионална практика в търговията и икономиката – първи стъпки към успеха“ по програмата „Еразъм+“ 15 ученици от XI и XII клас изпълняват триседмичен стаж в испански фирми в Сарагоса, Испания, с официалното съдействие и партньорство на Asociación Mundus. Ръководител е Таня Ралева. Основната цел е да осигури възможност за практическо обучение в реална работна среда за учениците, обучаващи се в икономически професионални направления, и повишаване качеството на практическата подготовка. Същата година по проект „Европейският опит – първи стъпки към професионална реализация“ по програмата „Еразъм+“ ученици от гимназията с ръководител Жанета Цветанова осъществяват своята професионална практика също в Сарагоса, Испания. Целите на този проект са формиране на основни бизнес умения – умения за делова комуникация, нови дигитални умения за изработване на търговски презентации за някои от фирмените продукти/услуги и конкретни пазарни сегменти, умения за разработка на търговски стратегии за увеличаване на продажбите към настоящите клиенти и за привличане на нови клиенти, както и повишаване на чуждоезиковите умения и комуникативните способности на учениците в конкретната професионална сфера.

От година и половина се работи и по проект „Алианс – Училище – Бизнес за дигитална икономика“ в партньорство с Търговско-промишлената палата и в сътрудничество с екипи от Словения, Македония, Турция, Испания и Англия. Проектът е в подкрепа на европейската политика за придобиване на предприемачески опит в училищата и възпитаване на ново поколение предприемачи. Целта на Проекта е учениците от тези държави съвместно с бизнеса да изработят интелектуален продукт. На 13 и 19 октомври 2021 г. екип от осем ученици с ръководители Таня Ралева и Светла Бакалова популяризира основните цели, мисията и постигнатите резултати от участието в проекта пред представители на бизнеса, учебни заведения и обществени организации.

През учебната 2021/2022 г. предстои реализиране на още два проекта – единият е за професионален стаж за 30 ученици в гр. Барселос, Португалия, а другият – за обучение на учители отново в Португалия.

През настоящата учебна година учителите и учениците на Търговската гимназия с голямо вълнение и ентузиазъм се подготвят за отбелязване на вековния ни юбилей. Предвидени са много инициативи в тази посока: дни на професиите и срещи с видни представители на бизнеса; музейна експозиция; изложба с грамоти и постижения на ученици; спортни състезания и срещи с изяви спортисти; изложение на учебно-тренировъчните фирми; ревю на униформите на Търговската гимназия; подготовка и отпечатване на юбилейна книга, юбилеен вестник и юбилеен алманах; заснемане на филм за гимназията; засаждане на 100 дръвчета в чест на 100-годишния ни юбилей и много други инициативи. Кулминацията на празника ще бъде тържествен концерт, който беше предвиден за 6 декември – професионалният празник на гимнази-

Представителна изява на проект „Алианс – Училище – Бизнес за дигитална икономика“ с ръководител Светла Бакалова

ята, но поради усложнената епидемична обстановка в страната, вследствие на COVID-19, педагогическият съвет взе решение да се промени датата, като избра 11 май 2022 г. – деня на светите братя Кирил и Методий – за тържественото честване на юбилея.

Днес Търговската гимназия „Княз Симеон Търновски“ достойно продължава да пише своята история. Лица, събития, успехи и предизвикателства са съхранени в документи, снимки, спомени. Училището е свидетел на различни изпитания в обществения живот, едно от които е пандемията от COVID-19, отнела живота на много хора по света. На основание заповед на министъра на здравеопазването във връзка с COVID-19 и въвеждането на противоепидемичните мерки в страната от 16.03.2020 г. Търговската гимназия преминава на дистанционно обучение в електронна среда. Екипът на училището доказва, че с професионализъм и отговорно отношение може да постигне качествено обучение и в електронна среда, като приоритет е запазването на живота и здравето на учениците.

Търговската гимназия е отворена към всички новости и добри практики в професионалното образование. Системното въвеждане и прилагане на иновативни педагогически практики в образователния процес утвърждава Търговската гимназия като най-предпочитаното училище в региона.

В навечерието на 100-годишния юбилей новата визия на училището ни, съпътствана от създадените през годините училищни традиции и от постиженията на учителите и учениците, още по-осезаемо утвърдиха Търговската

гимназия „Княз Симеон Търновски“ като емблема на професионалното образование в Старозагорски регион.

**100TH ANNIVERSARY OF HIGH SCHOOL
OF ECONOMICS “KNYAZ SIMEON TARNOVSKI”**

✉ **Snezhana Taneva**

Headmaster

High School of Economics “Knyaz Simeon Tarnovski”

Stara Zagora, Bulgaria

E-mail: tgshz@abv.bg